

# Iz beležnic Jos. Murna-Aleksandrova.

## Legenda.

Pesem prelepo vam hočemo peti,  
pesem o samem Bogú in očeti  
pa o devici Uršuli —

Bila Uršula zvesta devica,  
tak čista, tak verna, da ji pomočnica  
Marija nebeška bilà...

K nji se je zatekla,  
njeno ime je izrekla,  
bilà uslišana —

Da bi Bogu le služila,  
prid večni volila,  
ni hotela moža,  
je zavrgla moža  
prav bogatinskega —

Pa izkušnja prišla,  
Uršula bolna bilà,  
in brez žita, blagá —

Pa prišel je zavrnjeni mož:  
«Uršula, zdaj me uslišala boš?»

Po cesti pa težek že voz se peljá,  
k Uršuli bolni ta voz se peljá:  
hej, žita, blagá vse čez mero imá  
in na vrhi Bogá —  
hej, vleči morata vraga dva —  
tiščita od zadaj dva angelja —

## Ko je jesen.

Ko je jesen, divja gos toži,  
na čisto bi vodó —  
ko že premrzlo cvesti roži,  
sneg skrije jo z nočjó.

Marija, vera v zdravje, váse,  
in s srcem v gnječi zmot!  
tak skozi znojne čase,  
tak čez sneženo pot. —

## Prosinec.

Kot velika tajna  
bodi ta ljubav,  
kakor bela slana,  
tiha sred planjav.

Kaj je svetu treba  
naših skrivnih slov?  
Kaj nam tu v zatišji  
glasni šum njegov?

## Prišlec.

Nastopil je mraz; izginili zunaj obrisi  
so krajev in cest. Že prišel je čas,  
ko človek zapušča, kar zunaj, v naravi  
in razmišlja o sebi —  
Nabrali se v hiši ljudje;  
razgovarjajo drug se tak z drugim  
kot mraku in njim se lagodi.  
O mestih, semnjih govorijo žene,  
o daljnih potéh in smejo se —  
poslušajo moški, kadé  
in zavijajo njih govor po svoje.  
Svetiljka medló svojo luč  
razliva po ostrih obrazih,  
dajoč jim lepoto v temi.

Med njimi je prišlec belejše polti;  
utrujen s komolcem ob mizo sloni  
in gleda pod se; iz ust mu beseda  
prikrade se zdaj in zdaj; tako dopoveduje  
o tujih jim krajih, o mestih, ljudeh, ki so tamkaj,  
o njih milosrčji, lepoti, bogastvu,  
o solncu, ki sije nad vsem —  
Poslušajo vsi ga strmé  
in molk je po hiši ko v grobu —;  
v njem tiho, otožno beseda zamrè  
kot tiho, otožno je prazno srcé —

## Zapuščena polja.

Temotna, temotnejša  
zapuščena so polja —  
samotna, samotnejša  
so srca, kot polja.

Vedno višje bi, višje  
srce brez utehe —  
vedno tišje je, tišje  
kot polja in lehe.

## Vse bil le blesk je.

Vse bil le blesk je in sijaj  
in mi smo se razšli,  
prijazni že več niso zdaj  
ljudje nam, ki so prej bili.

Prešlè, mrtvé so mi oči svetlé,  
ki žarno so svetile —  
tak daleč so mi kot zvezdé,  
ki v večnost so vtonile.

Prošlè, mrtvé besede so mehké,  
ki so me razvedrile,  
tak daleč so kot veter gré,  
ki se nad morjem mi razlije,  
tak daljna blesk ves in sijaj,  
tak daleč smo se mi razšli —  
zdravstvujte, neprijazni zdaj,  
nekdaj drugačni vil

## Pojenec.

Cel svet molčí,  
mrak v potoku črní,  
in čez nebes letí  
zadnji tič pred nočjo —  
Tak mrtvó... tak hladnó...!  
Le še tamkaj nekdo  
kot pojenec ječí,  
proč izmučen od pekla beží —

## Ah, ve esence, tinkture.

Ah, ve esence, tinkture,  
Kneippove mrzle kure  
in gorske vroče ture,  
vzemi vas vrag!

Izgubljen z vami trenotek bil  
tja do one ure, [vsak  
ko mene in dioskure  
z Venero peljal bog Eskulap.

## Seljska nedelja.

Rdeče rože, plavi cveti,  
to so kmečke risbe,  
prašna stekla, vgasle slike,  
to so kmečke izbe.

Rdeče rože, plave cvete  
zunaj sence zatopijo,  
prašna stekla, vgasle slike  
v izbi s sten strmijo.

V izbah mrak in dolgčas —  
ljudstvo je po polji,  
po razorih, senožetih  
povsod naokoli.

Bujne trave tam dišijo,  
detelja tam klije,  
strdí v njej in voska,  
da bečela si počije!

A bečele odletijo,  
vsaka v panj se skrije,  
solnce pa vse polje  
in vso kri izpije —

Pa zori nam žito,  
seno posuši nam —  
solnce da življenja  
hribom in dolinam...



Solnce da življenja,  
očem da veselja,  
žgè v obraz v nedeljo, —  
da po tej gre moja želja!

Kaj pondeljki, torki, srede,  
kaj vsi dnevi do sobote —  
roka se upira,  
brada ostra od sobote!

Prišla pa nedelja —  
kdo bi to zaležal,  
kdo se ne pogladil,  
kdo se ne počesal?

Prišla je nedelja,  
velika bo maša —  
za gozdovi tam, za polji  
krila zabliščijo —

Svetlo krilo, svetli čevlji,  
kdo tam stopa?  
svetli brki, svetle ôči —  
polec kdo koraka?

Gre se čez livade,  
gre se v belo cerkev —  
ah, nedeljsko ti dopoldne,  
hoja v belo cerkev!

Žita ob straneh bliščijo,  
purpale žarijo —  
vetrec čez potegne:  
ljudstva zašumijo!

Hrastje ob straneh stojijo,  
ptiči žvrgolijo  
tak lepo in mehko —  
gnezda si želijo —

Kdo bi si ne želel  
gnezda, domovanja,  
prevesele ženke  
oči — pol življenja?

Oči — pol življenja,  
meni zasijajte,  
k meni se nagnite,  
vame se uprite!

Ustni, cel vek smeha,  
meni se smehljajte,  
meni govorite,  
hrepenenje tolažite!

Roke, limbarji po polji,  
meni zaduhtite,  
mene oklenite,  
roke, limbarji po polji —

Oči zasijale —  
ustna se odprla —  
roke so se vdale —  
beseda vsaka je zamrla —

\*

Prišel je pondeljek,  
hajd na polje,  
prišel vroči torek,  
hajd na polje!

Prišla sreda je, četrtek,  
življenje delo je in muka,  
petek prišla in sobota,  
pesmi ne donijo — ni ga od-  
počitka!

## Kot vetrec.

Kot vetrec, ki najtišje boža,  
kot žarki zvezd bi se razšel,  
ne čula bi najmanjša roža,  
kako nje vonj bi sabo vel.

Ah, ljubosumen na vsak dih  
bal še noči bi se, da sliši,  
da zmoti sredi vej gostih  
nas slavec — dve drhteči duši.